

למידה בונה אדם
המזכירות הפדגוגית
אגף א' – תחומי בחירה ורב תחומי

מדינת ישראל
משרד החינוך

אב תשפ"ג

יולי 2023

אל: מפקחים כוללים, מנהלי בתי הספר, רכזים ומורים ל"גאוגרפיה – אדם וסביבה" בחטיבות הביניים
מאת: אלי דורי, מנהל תחום דעת (מפמ"ר) "גאוגרפיה – אדם וסביבה" ו"מולדת, חברה ואזרחות"

שלום רב,

הנדון: חוזר מפמ"ר ל"גאוגרפיה – אדם וסביבה" התשפ"ד/1 לחטיבות הביניים

בחוזר זה:

- א. [פתיחה](#)
- ב. [תכנית הגפ"ן](#)
- ג. [תוכנית הלימודים ב"גאוגרפיה - אדם וסביבה" בשנת הלימודים תשפ"ד](#)
- ד. [מיומנויות](#)
- ה. [תוכן יחודי בתחום הדעת](#)
- ו. [חומרי לימוד ויחידות הוראה](#)
- ז. [פיתוח מקצועי למורים](#)
- ח. [דרכי התקשרות](#)

למידה בונה אדם
המזכירות הפדגוגית
אגף א' – תחומי בחירה ורב תחומי

מדינת ישראל
משרד החינוך

א. פתיחה

שנת הלימודים תשפ"ד קרבה ואנו נערכים בחוזר מפמ"ר זה לדגשים עבור שנת הלימודים זו. **גאוגרפיה - אדם וסביבה** הינו מקצוע המצריך חשיבה מרחבית ומקנה ידע, מיומנויות וערכים להבנת תופעות ותהליכים מקומיים ועולמיים באמצעות ניתוח ההקשרים הגאוגרפיים שלהם. ללימודי תחום הדעת חשיבות רבה - המקצוע מחזק את ערכי אהבת הארץ והסביבה, מפתח מודעות לערכי שמירת הסביבה והנוף, מטפח ערכים חברתיים והומניים, מעודד לאזרחות פעילה ומטפח את הסקרנות והעניין למעורבות בקהילה ולחשיבה ביקורתית. כל זאת תוך פיתוח כישורי חשיבה מסדר גבוה, מחשבה עצמאית ויוזמה, למידה בדרך החקר והתאמת תהליכי ההוראה-למידה-הערכה למיומנויות של המאה ה-21.

תחום הדעת גאוגרפיה – אדם וסביבה הוא למעשה 'החיים עצמם'. מקצוע זה מאוד רלוונטי, אקטואלי ודינמי ונותן כלים להתבוננות ולהבנה של יחסי הגומלין אדם וסביבה - מהמקומי ועד הגלובלי ומעודד את התלמיד להפוך לאזרח מבין, מודע, בוחן, חושב, מנתח ובעיקר מעורב.

בשנת הלימודים תשפ"ד נמשיך במסגרת לימודי 'גאוגרפיה – אדם וסביבה' לקדם שינויים בדרכי הוראה, למידה והערכה ולעקוב אחר האירועים המשתנים המתרחשים בארץ ובעולם בתדירות גבוהה. נגביר את למידת העמיתים והפיתוח המקצועי באופן רלוונטי, נעניק כלים להתמודדות עם ההערכה הבית ספרית ונשים דגש על למידה חברתית רגשית.

אני מאמין שכל אחד ואחת מהמורים והמורות בתחום הדעת שלנו הם שגרירים של המקצוע ויכולים להוביל למינוף תחום הדעת.

הנושא השנתי שנקבע לשנת תשפ"ד הוא מיצוי ומצינות. מידע נוסף על כך יינתן בהמשך. ברצוני לאחל לכל המנהלים, המורים ולכל השותפים לדרך שנה טובה, שנת בריאות טובה, שנת התחדשות, ובעיקר שנה של עשייה פורייה ומעצימה והנאה בעבודה.

ב. תכנית הגפ"ן – תשפ"ד

מערכת החינוך הישראלית מטמיעה בשנת הלימודים תשפ"ד את תכנית הגפ"ן – גמישות ניהולית פדגוגית. בית הספר, מקבל מעתה משאבים בסלים שונים לטובת העשייה החינוכית – לימודית בבית ספרו, ויכול להתאים את הדגשים, הצטיידות בית ספרית ואת התכניות אותם יפעיל, לאוכלוסיית התלמידים והמורים ולקהילה בהם הם פועלים.

אחד השינויים המרכזיים עבורנו הוא שינוי מתווה ההדרכה אליו היינו רגילים. ימי ההדרכה כפי שהתקיימו עד תשפ"ב, עוברים למתווה אחר, במסגרתו מנהל בית הספר רוכש את שעות ההדרכה המתאימות לבית ספרו בהתאם לשיקול דעתו והתעדוף שלו.

למידה בונה אדם
המזכירות הפדגוגית
אגף א' – תחומי בחירה ורב תחומי

מדינת ישראל
משרד החינוך

אני ממליץ לבתי ספר הזקוקים להדרכה וליווי אינטנסיביים בנושאים : מורים חדשים, בחינה עתירת מדיה (מתוקשבת), מערכות מידע גאוגרפיות, עיבוד תכנית הלימודים ויישומה בהערכה חלופית, תהליכים פדגוגיים ואבני דרך לבחינת הבגרות, הקמת מגמה חדשה, **להזמין הדרכה במערכת הגפ"ן.**

שינוי משמעותי נוסף הוא העברתם של הקולות הקוראים מן המטה אל בחירת בתי הספר והרשויות מתוך תקציבים. מדובר במהלך רחב מאד היוצא לדרך ומלווה באופן טבעי בהרבה מורכבויות, חששות וצורך בתיקון והתאמה תוך כדי תנועה. אנו נסייע בתהליכי ההוראה הלמידה והערכה אותם אתם מפעילים, תוך התאמה למסגרות החדשות. הפיתוח המקצועי וקהילות המורים ימשיכו לתת מענה פדגוגי למורים ולתמוך בהם. ביחד נבין את האתגרים וננסה למצוא להם פתרונות.

ג. תכנית הלימודים ב"גאוגרפיה – אדם וסביבה" בשנת הלימודים תשפ"ד

תוכנית הלימודים ב"[גאוגרפיה אדם וסביבה](#)" בחטיבות הביניים היא חובה ומוגדרת כחלק מאשכול מקצועות היסוד מורשת, חברה ורוח .
הנושאים ללמידה ולהוראה בחטיבות הביניים:
כיתה ז' - "האדם וסביבתו - כפר עולמי".
כיתה ח' - "מדעי כדור הארץ" (גיאוגרפיה פיזית).
כיתה ט' - "ישראל – אדם, חברה וסביבה".

ארגון הלמידה בחטיבת הביניים – תשפ"ד :

ניתן לפרוס את הוראת תחום הדעת על 3 שכבות הגיל, ז-ח-ט. אנו ממליצים לעשות כך או לכל הפחות לפרוס על פני 2 שכבות גיל.

כדי לעודד חיבור בין תחומים, תחומי הדעת באשכול רוח, חברה ומורשת, ילמדו על פי החלוקה הבאה:
50% לימודי חובה, על פי [תכנית הלימודים](#) התחומית בגאוגרפיה אדם וסביבה.
20% למידת פרקי בחירה מתוכנית הלימודים התחומית בגאוגרפיה אדם וסביבה.
30% יחידות למידה בין-תחומיות, או הרחבה לתחומי דעת הומניסטיים נוספים.
מתוך כלל השעות באשכול זה, לפחות 50% ילמדו באופן תחומי (דיסציפלינרי) בתחום הדעת גאוגרפיה אדם וסביבה

[תכנון הלימודים והישגים מצופים בחטיבת הביניים בתחום הדעת גאוגרפיה אדם וסביבה](#)

למידה בונה אדם
המזכירות הפדגוגית
אגף א' – תחומי בחירה ורב תחומי

מדינת ישראל
משרד החינוך

ד. מיומנויות :

מיומנויות ושילובן בתהליכי ההוראה, הלמידה וההערכה

מטרת החינוך בישראל לטפח לומד בעל ידע, מיומנויות וערכים שיאפשרו לו להתפתח לאדם משכיל, למצות יכולותיו ולתרום לחברה. [תפיסת הלמידה המתחדשת 2030](#) מגדירה את מטרות הלמידה במערכת החינוך. הוגדרו שלוש-עשרה מיומנויות הנחלקות לארבעה אשכולות: חשיבה, רגשי, חברתי וגופני.

מיומנויות החשיבה: אוריינות שפה, אוריינות מתמטית, אוריינות מדעית, חשיבה ביקורתית, חשיבה יצירתית, אוריינות מידע ואוריינות דיגיטלית.

המיומנויות הרגשיות: מודעות עצמית והכוונה עצמית הכוללות מסוגלות עצמית.

המיומנויות החברתיות: מודעות חברתית והתנהלות חברתית הכוללות עבודת צוות.

מיומנויות נוספות: אוריינות גלובלית ואוריינות גופנית-בריאותית.

בשנת הלימודים תשפ"ד יינתן דגש מרכזי לתהליכי יישום ולהטמעה של מיומנויות גנריות ומיומנויות דיסציפלינריות.

אוריינות מדעית

בתוכנית הלימודים בגאוגרפיה אדם וסביבה בכיתה ח' נלמד הנושא "מדעי כדור הארץ - גאוגרפיה פיזית" אנו מכוונים להעמקת **האוריינות המדעית** בתהליכי הלמידה ובתהליכי ההערכה בהתאמה למבחנים הבינלאומיים. במרחב הפדגוגי מפורסמות [יחידות הוראה](#) ובהן דגש על אוריינות מדעית בתכנים הנלמדים בגאוגרפיה פיזית – מדעי כדור הארץ.

כמו כן, במרחב הפדגוגי קישורים [למשימות אורייניות מתוקשבות](#) המדגישות אוריינות מדעית טכנולוגית.

למידה חברתית-רגשית

בבסיס מדיניות דמות הבוגר/ת עומדת התפיסה כי תהליך החינוך וההוראה כולל בתוכו ידע, מיומנויות וערכים. שילוב ערכים ומיומנויות חברתיות-רגשיות מחזק את הלמידה ויוצר תהליכים של צמיחה אישית - רגשית וערכית. הלמידה הרגשית-חברתית יכולה לפתח אצל הלומד/ת ערכים ומיומנויות תוך אישיות של: הכוונה עצמית ומודעות עצמית וערכים ומיומנויות בינאישיות של: מודעות חברתית, התנהלות חברתית ואוריינות גלובלית (מעורבות ויוזמה חברתית ופתיחות תרבותית).

למידה בונה אדם
המזכירות הפדגוגית
אגף א' – תחומי בחירה ורב תחומי

מדינת ישראל
משרד החינוך

הנחת היסוד שלנו היא כי תהליך הלמידה והתוכן הלימודי מעוררים בקרב המלמד/ת והלומד/ת תחושות, רגשות, אסוציאציות, חוויות אישיות ודילמות ערכיות, המשפיעות עליו/ה ועל הלמידה. שילוב ערכים ולמידה רגשית-חברתית צריכים להיות חלק בלתי נפרד מההוראה בכיתות. זאת על מנת שהתלמידים יבטאו את הרגשות והמחשבות המתעוררים בהם במפגש עם החומר הנלמד, יבררו את הערכים, הכישורים והמיומנויות, הנגזרים מהתוכן הנלמד, ויבדקו כיצד יוכלו לחזק בתוכם וליישם בחייהם את אותם ערכים וכישורים. בקרוב יפורסמו מחוונים לשילוב ערכים ומיומנויות תוך אישיות ובינאישיות בתחומי הדעת.

לקריאה נוספת - [שילוב למידה חברתית-רגשית וערכים בתחומי הדעת](#).
[דוגמאות לשילוב למידה ערכית וחברתית-רגשית בהוראת "גאוגרפיה אדם וסביבה"](#).

בשנה"ל תשפ"ד יש לתת דגש על שילוב חומרי למידה וטקסטים בנושא של "קידום אקלים מיטבי ומניעת אלימות וחרם". בתחילת שנת הלימודים תופץ ערכה הכוללת חומרים מקצועיים לקידום תהליכים בתחום.

ה. תוכן ייחודי בתחום הדעת

בין תחומיות ורב תחומיות בהוראת גאוגרפיה-אדם וסביבה

למידה בין תחומית ורב תחומית מאפשרת להרחיב את היריעה, לגוון את ההוראה והלמידה ולהעשיר את עולמם של התלמידים. תוכנית גפ"ן לחטיבות הביניים מעודדת את צוות ההוראה לבנות תוכניות בין תחומיות ורב תחומיות.

מדריכי תחום הדעת יסייעו למורים לבנות תוכניות בית ספריות הכוללות גם למידה רב ובין תחומית.

דוגמה לתכנית בין תחומית במקצועות היסטוריה, אזרחות וגאוגרפיה: מפה ולשם -

<https://www.migration.cet.ac.il/>

• התפרסמו יחידות הוראה בינתחומיות במרחב הפדגוגי בנושאים : **גבולות , משברים**

חינוך לשינויי אקלים

שינוי אקלים גורם לעליה בתדירות ובעוצמה של אירועי מזג אוויר קיצוניים ומהווה אתגר הולך וגדל לבריאות, לחברה ולכלכלה, לתשתיות ולביטחון. למערכת החינוך תפקיד חשוב בבניית החוסן החברתי בעת המשבר. התלמידים זקוקים לידע, מיומנויות וערכים כדי להבין את העולם המשתנה, להתמודד עם ההשלכות של שינוי אקלים באופן המותאם לגיל ולפעול להפחתת הפגיעה במערכות כדה"א.

למידה בונה אדם
המזכירות הפדגוגית
אגף א' – תחומי בחירה ורב תחומי

מדינת ישראל
משרד החינוך

החל מתשפ"ג נכנסה תוכנית חובה בתחום שינוי אקלים שעיקריה:

1. לימוד על שינוי אקלים כתחום עצמאי בכיתות ה', ח' ו-י'. ביסודי בכיתה ה' במסגרת לימודי מדע וטכנולוגיה, בחטיבת הביניים בכיתה ח' במסגרת לימודי מדעי כדור הארץ (גאוגרפיה אדם וסביבה) ובכיתה י' במסגרת המבוא למדעים.
 2. בנוסף לכך, מומלץ להתייחס לשינוי אקלים בכל מקום שבו יש הזדמנות רלוונטית בתוכנית הלימודים בתחומי הדעת המגוונים, למשל בביולוגיה בהקשר לאקולוגיה ולמגוון הביולוגי.
 3. עידוד יוזמות והנעה לפעולה יסייע לחזק את תפיסת המסוגלות של התלמידים.
- ההמלצה להקדיש 10 ש' בכיתה ז', 30 ש' בכיתה ח' במסגרת מדעי כדור הארץ, ו-10 ש' בכיתה ט'.

- [מפרט תכנים המותאמים לתוכנית הלימודים בגאוגרפיה אדם וסביבה בחטיבת הביניים, כולל הפניות לספרי הלימוד וליחידות לימוד והוראה.](#)
- [פותחה יחידת הוראה – שינוי אקלים מהתחממות להקצנה](#)

ו. חומרי למידה ויחידות הוראה

על מנת שההוראה תמשיך להיות מקצועית ואיכותית, הוכנו לעזרת המורה במרחב הפדגוגי בפורטל לעובדי הוראה, מאגר של [שיעורים מצולמים](#) ומצגות נלוות, חומרי למידה מתוקשבים הכוללים פעילויות אינטראקטיביות והצעות לפעילויות. כל אלה נועדו לסייע למורים להוראה איכותית ורלוונטית בתחום הדעת בכלל ובעת הצורך בלמידה מרחוק בפרט. חשוב לציין כי המרחב הפדגוגי הוא מאגר המתעדכן כל הזמן.

ההצעות לפעילויות וחומרי למידה מצויים על פי נושאים בקישורים הבאים:

- [המרחב הפדגוגי – שפע של חומרי הוראה מתוקשבים מגוונים ויחידות הוראה, ממוינים על פי הנושאים בתוכנית הלימודים](#)
- [מאגר פרקטיקות להוראה איכותית](#)

יחידות הוראה

יחידות ההוראה נמצאות על גבי פלטפורמה דיגיטלית חדשנית, ובנויות על פי נושאי תוכנית הלימודים בגאוגרפיה-אדם וסביבה. כל יחידת הוראה כוללת סדרה של כחמישה שיעורים הבנויים סביב שיעור ונותנים רעיונות והשראה להוראה מעשירה. בכל פריט הוראה מוטמעות מיומנויות מרכזיות שאנו מבקשים להקנות לתלמידים, ערכים שהלימוד מזמן עיסוק בהם והצעות לפרקטיקות מגוונות להוראה. אתם מוזמנים לבחור, לפי שיקול דעתכם, את יחידות ההוראה המתאימות ביותר לתלמידים שלכם. לצד יחידות ההוראה עומד לרשותכם מחולל הוראה אליו תוכלו לגרור את הפריטים שבחרתם, לערוך אותם ולהוסיף חומרים נוספים לפי שיקול דעתם (חומרי מקור, סרטונים הפעלות ועוד) ולהפוך אותם לשיעורים מסוגים שונים: פנים אל פנים לצד שיעורים מקוונים ללמידה מרחוק סינכרונית וא-סינכרונית. את השיעורים שהכנתם תוכלו לשמור בסביבה אישית שלכם ולחזור אליהם בכל עת. יחידות ההוראה המתקשבות שמות דגש על הוראה פדגוגית מיטבית וכוללות ידע רלבנטי, מיומנויות גנריות וגאוגרפיות וערכים. היחידות מהוות בסיס רחב לגמישות המורה וכוללות רעיונות גדולים והצעות מגוונות ללמידה ולהערכה. יחידות ההוראה מתאימות להוראה בכיתה וללמידה מרחוק. מחולל ההוראה הדיגיטלי מציע שילוב של מיומנויות, ערכים ופרקטיקות שבהם כדאי להשתמש להוראת היחידה בכיתה לפי יעדי השיעור. יחידות ההוראה שתשמרו יוצגו באזור האישי במרחב הפדגוגי. בכל עת תוכלו לערוך את השיעור, לשתף אותו וליצור שיעורים נוספים.

קישור למדריך השימוש במחולל ההוראה **ואיתור עצמי של יחידות הוראה** בגאוגרפיה אדם וסביבה על פי שכבת הגיל והנושאים בתוכניות הלימודים.

מערכות מידע גאוגרפיות בחטיבות הביניים

שילוב **מסלול מערכות מידע גאוגרפיות** בכיתות ז'-ט' הוא חידוש פדגוגי, המכוון להעמקת הלמידה המרחבית תוך שימוש, ניתוח ויישום מידע של נתונים ומפות מהמרחב האינטרנטי במערכות מידע גאוגרפיות (ממ"ג – GIS) החלט לעודד את הוראת מערכות המידע הגאוגרפיות גם בחטיבות הביניים. מסלול מערכות המידע הגאוגרפיות מכוון להכשיר את הלומדים ללמידה אינטראקטיבית במערכות מידע גאוגרפיות GIS, ומתאים במיוחד ללמידה מרחוק.

בשנת הלימודים תשפ"ד, יונגשו חומרי עזר ממוקדים וחומרי למידה ותרגול בנושא מערכות מידע גאוגרפיות שילוו את המורה בכל התהליך מההתחלה ועד הסוף.

בשנת הלימודים תשפ"ג הונגש והתפרסם **אוגדן חידון ישראל** בנושא 75 שנים למדינה ופועלו של בן גוריון לחטיבות הביניים לתחרות בית ספרית.
בשנת הלימודים תשפ"ד אנו נמשיך במתכונת זו של חידון ישראל ונגיש לקראת חופשת הפסח אוגדן חידון ישראל מעודכן. פרטים יפורסמו בשולחן המפמ"ר.

הסיוור הלימודי

הסיוור הלימודי על מרכיביו השונים הוא אחת מאבני היסוד של ההוראה המשמעותית ב"גאוגרפיה – אדם וסביבה". מומלץ, עד כמה שיינתן, כי הלימודים ישלבו למידה חוץ כיתתית וסיוורים בסביבה הקרובה והרחוקה כחלק מהתהליך הלימודי הרציף. [הצעות שונות לשילוב סיוורים במהלך ההוראה](#)

הוראת "גאוגרפיה – אדם וסביבה" בעזרת שיעורים ומאגרי מידע מקוונים

שימוש במאגרי מידע מתוקשבים עוזר בקידום הוראת המקצוע ומרחיב את הידע וההבנה המרחביים. קיימים היום אתרים רבים המתארים ומתעדכנים כל העת ובהם תופעות ותהליכים גאוגרפיים המשתנים במרחב כמו: מפות מקוונות, צילומי אוויר ועוד. כל אלה מאפשרים להקנות ללומדים מידע, יכולת חשיבה ושליטה בדרכי מחקר ובמיומנויות המסייעים בהבניית הידע והחשיבה המרחביים. דוגמאות:

- **GOVMAP** : הפורטל הגאוגרפי הלאומי של המרכז למיפוי ישראל: המרכז למיפוי ישראל (מפ"י) פיתח אתר שבו מוצגים [נושאים גאוגרפיים שונים באמצעות מפות](#). על מפת בסיס ניתן להעלות שכבות של נושאים נבחרים. השרת החדש מכיל רכיבים חדשים בעיקר בתחום האזור האישי אשר מאפשר הכנת שכבות ע"י המשתמש.

- [Google Earth web](#) & [Google Maps](#) & [Google Street view](#) : האתרים מכילים שכבות רבות של מידע גאוגרפי רלבנטי לתהליך הלמידה כגון: גבולות, אתרים, תמונות, מפות. התוכנה מאפשרת לראות את פני כדור הארץ בתלת מימד ו"לטייל" במקומות שונים. באמצעות תוכנה זו אפשר לעקוב אחרי אירועים "בזמן אמת" כמו שיטפונות, שריפות, התפרצויות הרי געש. כמו כן ניתן להוסיף עם התלמידים שכבות מידע למפות בעזרת האתרים :

- [הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה](#), [מרכז המידע של הבנק העולמי](#), [Google Data Explorer](#) :

ועוד.

למידה בונה אדם
המזכירות הפדגוגית
אגף א' – תחומי בחירה ורב תחומי

מדינת ישראל
משרד החינוך

מפת ישראל / אטלס -

לקראת שנת הלימודים התשפ"ד אנו חוזרים ומדגישים את החשיבות שיש ללימוד המפה של ישראל במסגרת לימודי ה"גאוגרפיה – אדם וסביבה". הידע וההבנה של תופעות ותהליכים ברמה העיונית, חייבים להיות מלווים בהכרה של מפת הארץ: האזורים הטבעיים והנופים, הגבולות, היישובים ועוד. אנו מאמינים כי לימוד "גאוגרפיה אדם וסביבה" בדרך זו יתרום לחיזוק הזיקה של התלמידים למדינת ישראל. מפת ישראל לתלייה בכיתה ו/או לשימושם של תלמידים ניתן לרכוש ב**מרכז למיפוי ישראל**. במקרה של רכישת מפות ממקור אחר, יש להקפיד על כך שהן מבוססות על מסד הנתונים של המרכז למיפוי ישראל.

[הצעות לפעילויות ללימוד ולתרגול](#) השימוש במפת ישראל מפורסמות במרחב הפדגוגי.

שיעור גאוגרפיה חוויתי בנושא רעידות אדמה

במסגרת פרויקט לאומי בשיתוף הועדה הבינמשרדית לרעידות אדמה ומשרד החינוך פותח שיעור גאוגרפיה חוויתי באמצעות חווית תלת מימד VR. הפעילות מיועדת לתלמידי חטיבת הביניים (שכבת ח') הלומדים את נושא מדעי כדור הארץ במסגרת גאוגרפיה אדם וסביבה. הפעילות מבוצעת ע"י ספק חיצוני, והיא ללא עלות לבית הספר ולא במסגרת רכישה בגפ"ן [בכפוף לחוזר מנכ"ל ייעודי שפורסם](#)

לפרטים והרשמה

[סרטון הדרכה לתיאום ומוכנות לבתי ספר לשיעור היערכות לרעידות אדמה וצונאמי במציאות מדומה](#)

[פידיו תדרייבי واستعداد للمدارس - دروس الزلازل والتسونامي والواقع الافتراضي בשפה הערבית](#)

[כתבה בכאן 11 : הצצה למערכת החדשה שתכין תלמידים לרעידת אדמה](#)

ז. פיתוח מקצועי למורים

בשנת הלימודים תשפ"ד יכלול הפיתוח המקצועי למורים כנסים והשתלמויות ארציות. הפיתוח המקצועי חיוני לכל המורים כדי להתעדכן במידע גאוגרפי, בפרויקטים שונים המתקיימים במהלך

למידה בונה אדם
המזכירות הפדגוגית
אגף א' – תחומי בחירה ורב תחומי

מדינת ישראל
משרד החינוך

שנת הלימודים, בדרכי הוראה שונות ובנושאים נוספים הקשורים בהוראת גאוגרפיה אדם וסביבה בבתי הספר.

פרטים לגבי ההשתלמויות לפיתוח מקצועי והכנסים יפורסמו בדף [משולחן המפמ"ר](#) (בלשונית, פיתוח מקצועי – השתלמויות וכנסים)

ח. דרכי התקשרות

במהלך השנה מתפרסמות הודעות חשובות בנושאים שונים הקשורים באופן ישיר להוראת תחום הדעת. המידע מתפרסם בשולחן המפמ"ר ובקבוצת הווצאפ השקטה (הודעות מפמ"ר גאוגרפיה) בקישור: <https://chat.whatsapp.com/GnpjujNZuWfGfLnlqImwID>

▪ דף משולחן המפמ"ר להוראת "גאוגרפיה – אדם וסביבה" במשרד החינוך:

[בדף "משולחן המפמ"ר"](#) תמצאו את כל המידע שיוצא מטעם הפיקוח על הוראת המקצוע: חוזרי

המפמ"ר, פרטים על ההשתלמויות, צוותי הדרכה ועדכונים בנושאים שונים – **מה חדש**.

כמו כן ניתן לפנות דרכי ישירות למנהל תחום הדעת (מפמ"ר).

חוזרי המפמ"ר יפורסמו **בשולחן המפמ"ר**, ולא ישלחו לבתי הספר.

▪ קבוצת הווצאפ השקטה (הודעות מפמ"ר גאוגרפיה) –

<https://chat.whatsapp.com/GnpjujNZuWfGfLnlqImwID>

הודעות רשמיות מטעם הפיקוח לא יתפרסמו יותר בקבוצת הגאוגרופ, אלא רק בדרכים שפורסמו מעלה.

חשוב כי כל המורים ייכנסו באופן קבוע ל"מה חדש" בשולחן המפמ"ר במרחב הפדגוגי

המדריכים ל"גאוגרפיה – אדם וסביבה" ישמחו לעמוד לרשותכם בכל שאלה

רשימת המדריכים העדכנית לשנת הלימודים תשפ"ד – תפורסם בסמוך לתחילת שנת הלימודים.

למידה בונה אדם
המזכירות הפדגוגית
אגף א' – תחומי בחירה ורב תחומי

מדינת ישראל
משרד החינוך

בברכת

שנת לימודים פורייה

אלי דורי

מנהל תחום הדעת

גיאוגרפיה – אדם וסביבה

מולדת, חברה ואזרחות